

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A drágasági dzsungel rejtélyeiből*

Forrás:

Magyarország

Bp
(Hely)

1923. 8. 8.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.6

Hely

Idő

1923

Személy

Helvezám

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

A drágasági dzsungel rejtélyeiből

(A Magyarország tudósítójától.) Mindenütt a városban a drágaságról beszélnek, mindenki újabb hajmeresztő adatokat tud az árak rohamos emelkedéséről, azonban rájöttem, hogy Budapesten a drágaságról csak beszélnek az emberek, azonban nem gondolkoznak felette. Mert ha gondolkoznának is azon, hogy miért van drágaság, a kiuzsorázott fogyasztó ráadásul meg is örülne. Mást mond a közgazdász, mást mond a mészáros, mást mond a suszter s végül mást mondanak maguk a tények. A közgazdász Európa gazdasági helyzetére és a zürichi jegyzésre hivatkozik — az árak pedig akkor mennek legvadabbul felfelé, ha a korona zürichi jegyzése emelkedik. A mészáros azt panaszolja, hogy drága a cipő, a suszter pedig arra hivatkozik, hogy egy pár cipő talpalásáért egy kiló húst sem vehet.

Hosszasan gondoltam a drágaság körforgásán, próbáltam elképzelni a fogyasztókat összeropantó hatalmas gépezetet, mint kapcsolódnak egymásba a fogaskerekek, a megoldásig azonban nem jutottam el. *A szlak csak az Országos Központi Árvizsgáló Bizottsághoz vezetnek, onnét a legerősebb logika sem bírja tovább bonyolítani a drágaság okait, mert ha nyomon követem valamely cikk drágulását, a termelőtől a fogyasztóig, az Árvizsgáló Bizottság Veres Pálné neccai házánál minden további következtetés megakad a szokásos kommunikében: Az Árvizsgáló Bizottság a mai naptól kezdődőleg a következő árakat nem kifogásolja...*

Legjobb volna talán magának az Árvizsgáló Bizottságnak feltenni a következő kérdéseket, talán ők tudnak rá válaszolni.

Szorgalmas ujságot olvasó vagyok, naponta elejétől végig elolvastam az ujságot, s nem kerülök el figyelmemet az állatvásári jegyzések sem. Tegnap azt olvastam, hogy az állatvásáron a legjobb minőségű

ökörért 2500—3000, a középminőségűért 2000—2500, a silányabbért 2000 koronát fizettek. A csarnoki jelenésben viszont azt látom, hogy 8000 koronánál olcsóbb marhahús alig kapható a vásárcsarnokban s erről személyesen is meggyőződtem. Megkérdeztem egy mészáros barátomat, anélkül, hogy elárultam volna, miért érdekel a dolog:

— Körülbelül hány százalékkal lehet drágább a hús ára a kicsinybeni eladásban az élőmarha áránál?

A mészáros így válaszolt:

— Erre tulajdonképpen csak pontos kalkulációval lehetne felelni. Nagy átlagban újabban száz százalékkal drágább a hús kicsinybeni ára, mint az élőmarha kilogramonkénti ára. Azelőtt nyolevan százalékot számítottunk, most azonban a melléktermékeket olyan rosszul fizetik, hogy 100, sőt néha 110 százalékkal számítjuk drágábban a hús kicsinybeni árát.

— Ebből ugyan aligha jön ki a nyolcezer koronás marhahús, — vetettem közbe.

— Mondtam már, hogy pontosan kellene kalkulálnunk, hogy a nyolcezer koronás árat kihozzuk, — mondta most már kissé türelmetlenül a mészáros — mert már nyilvánvalóan látta, mi volt érdeklődésem célja.

Azzal tehát már tisztában vagyok, hogy a húsdrágaság okát a fogyasztók nem tudják megfejteni, hanem csak az Árvizsgáló Bizottság. Miért lett azon-

ban drágább a zsemlye ugyanakkor, amikor a malomkoncentráció leszállította a lisztárakat, a korona zürichi jegyzése pedig emelkedik?

Az Árvizsgáló Bizottsághoz fordultam és kerestem a kenyérárak referensét.

— A referens úr nincs itt, — hangzott a válasz — szabadságon van s csak áremeléskor jön be a hivatalába.

A referens úrnak igen rossz szabadsága van, hiszen akkor jóformán minden nap hivatalában lehet.

Nem találok magyarázatot a szappan drágulására sem. Békében 60—70 fillér volt a mosószappan kilógramja, ma 7—8000 korona, vagyis több, mint két aranykorona.

Ez már magában is érthetetlen s különösen akkor válik megmagyarázhatatlanná a dolog, ha visszaemlékezem arra, amit a mészáros barátom mondott, hogy a mellékterményeket csak igen kis áron tudja értékesíteni, ezért kell drágábban adnia a húst. A szappaniparban aligha haladják túl a munkabérek az aranyparitást, miért háromszorosa akkor az aranyparitásnak a szappan ára és különösen miért van behozatali tilalom a külföldi szappanokra. Annyit megtudtam, hogy a három legnagyobb szappangyár, a Hutter, az Albus és a Flóra ma kartelben vannak és korlátlanul diktálják a szappanárakat.

A tejárak körül hasonlóan rejtélyes a helyzet. A tejvállalatok azt panaszolják, hogy a gazdáknak a napiár 75%-át kell adniok. Ebből aztán az következik, hogyha a vasúti fuvar például 20 koronával drágítja a tej literjét, a termelő a húskoronás drágulás után is megkapja a maga 75%-át és akkor a tej nem 20, hanem 35 koronával lesz drágább. Ugyanígy hasznát látja a termelő annak is, ha a jegelési, vagy egyéb üzemeltetési költségek miatt emelik a vállalatok a tejárát, a fogyasztó pedig duplán fizet meg minden ár-emelkedést.

Az Árvizsgáló Bizottság azonban rendbenlevőknek találja ezeket a százalékos szerződéseket. A fogyasztót erkölcstelennek találják.

Tejjel, mézzel folyó Kánaánunkban azonban *vidéken sem jobb a helyzet.* Egy méltóságos úr mesélte ma délelőtt:

— Tegnap lent voltam *Balatonföldváron,* s a fürdőhely szélén egy kis fűszeresnél, ha jól emlékszem *Hesz-nek* hívják, egy kiló kenyeret vásároltam 1300 koronáért. Jó világ lehet Pesten — gondoltam, ha már Földváron a bőségesen termő vidéken 1300 koronába kerül egy kiló kenyér. Megjött a pesti ujság és láttam, hogy az Árvizsgáló Bizottság 930 koronára emelte a kenyér árát. Elmentem a csendőr-örshöz.

— Uram, nem vagyok közéletmezési miniszter — felelte. Én is annyiért fizetem a kenyeret.

Nem voltam rést és a szolgabíróhoz is elmentem.

— Nem segíthetek ezen, — **hangzott a válasz** — nem járhatok mindennap a krajzlerosokat ellenőrizni.

Még csak annyit, hogy *ott nyaral a balatoni kormánybiztos is.*

Megpróbáltam összeírni a drágaság néhány rejtélyét, amelyre nem találok megfejtést, s most várom, hátha az Árvizsgáló Bizottság megadja a rejtély kulcsát.